

Cussegl da vischnaunca 2021/2024

Protocol no. 18

Seduta dils 18-11-2022

PROTOCOL

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 18 da november 2022, allas 20¹⁵ – 00³⁰
Liug: Halla Cons, Disentis/Mustér

President: Adrian Deflorin

Actuara: Ursina Murer-Fatzer

Presents:

a) Cussegl	Armin Berther Silvia Bucheli-Caduff Theres Burri Gadola Roland Cajacob Edgar Durschei Adrian Flepp	Mario Flepp Larissa Fry Schuster Giusep Lozza Armin Manetsch Helga Probst-Linder Ignaz Venzin
------------	---	--

<i>Perstgisas</i>	<i>Otmar Flepp</i>	<i>Martino Sabbadini</i>
-------------------	--------------------	--------------------------

b) Suprastonza comunala	René Epp Clemens Berther Wendelin Jacomet	Jris Lombris Paul Flurin Schmidt
----------------------------	---	-------------------------------------

c) Direcziun comunala	Andri Hendry, canzlist Simon Cathomen	Ervin Maissen
--------------------------	--	---------------

d) Cumissiun da gestiun	Curdin Cajacob, president Sonia Lutz-Schmidt	Flavio Murer
----------------------------	---	--------------

e) Hosps: 6

Plaid d'avertura dil president

Prezias presents

Sogn Martin, patron e protectur

Ils 11 da november. In termin ch'ei bein enconuschents. Pils ins munta quei datum l'entschatta dil pli bi temps digl onn - il tscheiver. Pils auters ei quei di il di da fiasta da sogn Martin, il patron baselgia dalla Claustra sco d'enquala ulteriura baselgia e caplutta en nossa regiun. Sogn Martin ei medemamein il sogn patron da nies bi Mustér - da nossa Cadi - sco era dils stadis Frontscha e Slovachia.

Tgi era quei sogn Martin? Jeu pretendel inagada che paucs da nus enconuschon la historia da quei sogn. El ei naschius igl onn 316/317 en l'Ungaria sco fegl d'in officier dall'armada Romana ed ei morts igl onn 397 sco uestg da Tours en Frontscha. Ils maletgs e las sculpturas enconuschentas a mintgin da nus, muossan sco el sparta siu manti cun sia spada per surdar ina mesadad dil manti al pauper rugadur niu. Jeu vi nuota tener oz in'ura da historia davart la veta da sogn Martin, per gliez ei nies temps memia scarts.

Fiera da sogn Martin

Mintgamai il gliendisdis suenter la festividad dil sogn, havein nus cheu a Mustér l'usitada fiera da sogn Martin. Avon biars onns era la fiera il center nua ch'ils purs vendevan lur animals als marcadonts da biestga. Cun las entradas ord la vendita vegneva silsuenter restituiu ils deivets ch'els vevan tiels commerciants e negoziants. Oz ei la fiera plitost in liug da sentupada per la populaziun dalla Cadi. Pil pli vegn cumprau igl usitau satget da paun-piziulta "Magenbrot", las mandlas barsadas "gebrannte Mandeln" ni ils maruns. Naturalmein dat ei aunc biars auters stans da vendita ch'enriheschan e porschan cheutras la biala atmosfera da fiera. El num dil cussegl da vischnaunca admittel jeu a tuts in cordial engraziament per tut igl engaschi sco era pil mantener vinavon quei bi usit.

Martin Candinas, cusseglier naziunal

In auter Martin ei "nies" Martin, il Martin Candinas. Ils 28 da november 2022, pia en cuort, vegn Martin eligius sco president dil Cussegl naziunal per la perioda d'uffeci 2023/2024 e daventa cheutras il pli ault Svizzer. Quei ei buca mo ina dètga honor pil Martin, mobein era per nus cheu en la Cadi. Dil reminent ei Martin il secund president dil Cussegl naziunal ord la Cadi. Giusep Condrau ei staus igl emprem president dil Cussegl naziunal duront la perioda d'uffeci 1956/1957.

Ina tala honor sto vegnir festivada adequatamein. Ils 30 da november 2022 ha la fiasta ufficala liug cheu a Mustér. Cun in til festiv seradunan Martin ed ils envidai si ella baselgia claustrala da sogn Martin. Leu ha igl act festiv liug. Silsuenter vegn purschiu alla populaziun in aperitiv. Las informaziuns detagliadas ein d'anflar el Fegl uffical dalla Surselva dad oz.

Lein far quei di honor a Martin ed ina buna pareta als envidai sco era allas medias e serender numerusamein allas festivitads ufficalas.

Mortoris

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau dus mortoris:

- Paul Martin Bearth, naschius ils 09-12-1934, morts ils 09-11-2022
- Josef Wetter-Jacomet, naschius ils 10-09-1938, morts ils 15-11-2022

Naschientschas

Dapi nossa davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau duas naschientschas:

- Alessio Bass, naschius ils 25-10-2022, fegl da Riccarda e Roman Bass
- Alfonso Fernandes Mestre, naschius ils 01-11-2022, fegl dad Inês Alexandra Guerreiro Fernandes Mestre ed Alex Martins Mestre

Tractandas:

1. Protocol 17-2021/2024
2. Preventiv 2023 (messadi nr. 28-2021/2024)
3. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2021/2024
Protocol no. 18
Seduta dils 18-11-2022

1. Protocol 17-2021/2024

Decisiun:

Il protocol nr. 17 dalla seduta dils 28 d'october 2022 vegn approbaus unanimamein cun risguardar las correcturas en blau e la midada supplementara duront la seduta dil cussegl da cusseglier Armin Manetsch (pg. 11 – impurtont da montar in scamond da carrar e buc d'abolir in tal sco menziunau).

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

2. Preventiv 2023 (messadi nr. 28-2021/2024)

Presentaziun

La fatschenta vegn tgamunada dalla vicepresidente dil cussegl da vischnaunca Helga Probst-Linder.

Suprastonza:

President communal René Epp:

Il preventiv 2023 dil quen da gudogn e sperdita siara cun in surpli da recavs da frs. 320'400.-- (preventiv 2022: frs. 329'600.--). Igl ei previu in augment da cuosts sco era da recavs da rodund 1.8 milliuns francs. Igl onn 2023 quenta la suprastonza communal da contonscher in'atgna finanziaziun da frs. 1'951'600.-- (preventiv 2022: frs. 956'600.--) ed investiziuns nettas da frs. 7'773'000.-- (preventiv 2021: frs. 1'065'600.--) e far investiziuns nettas da frs. 7'417'500.-- (preventiv 2022: frs. 7'773'000.--)

Enviers il plan da finanzas munta igl alzament dallas investiziuns nettas a 2.67 milliuns francs. La differenza ei d'attribuir ad in augment dalla cumpart d'investiziun da frs. 500'000.-- ell'engrondaziun ed innovaziun dil Center Fontauna. La midada ei necessaria cun risguardar il plan da construcziun.

Sebasond sin las contractivas davart igl acquist da terren amiez il vitg ei quell'expensa vegnida augmentada el preventiv 2023 per 2 milliuns francs enviers il plan da finanzas.

Tier las investiziuns ella vias communalas ha ei tenor las lavurs da projectaziun e planisaziun d'auters projects dau entgins spustaments. Cunquei che lunsch buca tuttas investiziuns previdas san vegnir realisadas igl onn 2022, cunterfa il preventiv d'investiziun 2022 buc als principis interns dil plan da finanzas, il qual vegn miez 2023 sin basa dil quen annual 2022 puspei tractandaus.

L'atgna finanziaziun munta a frs. 1'951'600.-- ed ha saviu vegnir alzada enviers il preventiv 2022 per frs. 886'000.--. Il bien resultat ei cunzun d'attribuir alla vendita d'energia.

Il deposit da prefinanziaziun al Center Fontauna duei s'augmentar per in ulteriur milliun francs.

Cun agid d'ina grafica vegnan ils augments principals en la sparta da personal e menaschi dilucidai en detagl. Ils resultats pils augments previ resultan ord ina retschercha che la Regiun Surselva ha lantschau en tut las vischnauncas sursilvanas. Pli u meins en tut las spartas che pertuccan l'indemnisaziun dil personal communal sesanfla la vischnaunca da Mustér sut la media dallas ulteriuras.

Ulteriur(a)s detagls ed informaziuns ein d'anflar el messadi.

Ei suonda il rapport dil president dalla cumissiun da gestiun Curdin Cajacob:

"Gia la primavera vargada ha la cumissiun da gestiun menziunau ch'il preventiv sco era il plan da finanzas ein fetg impurtontas fatschentas che vegnan tractadas dil cussegl da vischnaunca. Il plan da finanzas dat avon la strategia da nossa vischnaunca e nossa suprastonza. El ei in preavis ni ina preinformaziun che muossa tut tgei che stat sin rucca e cura ch'il project sa vegnir realisaus. Il preventiv dat avon las investiziuns ed ils cuosts a cuorta vesta. Detg sempel, vai oz per tschentar si il program da lavur digl onn 2023.

Sco gremi da controlla intern fagiein nus negina politica. Nossa lavur ei da controllar il preventiv sco era la proposta per la fixaziun dil pei da taglia e da mirar che las prescripziuns

vertentas vegnan risguardadas. En nies rapport il qual vus haveis retschert a scret, confirmein nus quei fatg. Per buca prolungir la sera desistel jeu da preleger il rapport.

Cunquei ch'jeu haiel gest il plaid vi jeu aunc menziunar igl IKS, il sistem da controlla intern. Forsa saveis aunc seregurdar che nus havein giu menziunau dalla tractaziun dil quen 2021, ch'in IKS manca e ch'in tal seigi pretendius tenor art. 31 dalla lescha da finanzas dil cantun Grischun. Plinavon havein nus mess a cor alla suprastanza communal da prender en mira igl IKS ton pli spert. Alla cumissiun da gestiun fa ei grond plascher da saver informar vus, che la suprastanza ha priu serius nies cussegl e ch'il project ei gia en elaboraziun.

En num dalla cumissiun da gestiun engraziein nus alla suprastanza communal, al canzlist sco era alla contabilista per la buna collaboraziun e tut las breigias.

Sin fundament dallas examinaziuns fatgas savein nus constatar ch'il preventiv corrispunda allas prescripziuns vertentas e fagein aschia la proposta al cussegl da vischnaunca:

1. d'approbar il preventiv 2023;
2. d'approbar la proposta per la fixaziun dil pei da taglia;
3. d'admetter in cordial engraziament alla suprastanza communal, als officials ed als collaboraturs communsals e dil Center Fontauna.

Curdin Cajacob, president dalla cumissiun da gestiun".

Tenor art. 27 al. 2 dil regulativ da fatschentas prescriba la constituziun da tractar il preventiv. Il cussegl da vischnaunca sa menar ina discussiun generala.

Ei suonda la discussiun generala.

President dil cussegl Adrian Deflorin:

Il recav dad 1.4 milliuns francs ord la vendita d'energia ei per nossa vischnaunca fetg legreivels. Ins sto denton esser pertscharts che quei ei in eveniment unic e buca persistent. Cheutras ein las cefras buca da survaletar. Il deposit al Center Fontauna ei da beneventar. Il surpli d'entradas ei per la gronda part singulars.

Ei suonda la tractandaziun dil preventiv.

Cusseglia Mario Flepp:

Cto. 0220.3010.00 – Pagas: Per tgei motivs prevedan ins l'introducziun dil successur dil menader infrastruttura dad 1½ onn?

Proposta da cusseglier Mario Flepp: Reducir il temps d'introducziun dad 1½ sin 1 onn. La summa previda da frs. 60'000.-- resta.

President communal René Epp:

En quei radi da temps ei igl entir procedere pil successur calculaus. Ils responsabels ein pertscharts ch'igl ei grev d'anflar ina persuna qualificada pil post. Igl ei malguess en tgei radi da temps che la vischnaunca anfla in successur per Ervin, pertgei las tematicas en la sparta infrastruttura e baghegiar ein fetg complexas ed ei basegna il temps da seluvrar en.

Gerau Wendelin Jacomet:

Il post descret ei da gronda impurtonza e responsabladad enviars la vischnaunca. Al menader infrastruttura ein incaricas multifaras suttamessas (*planisaziun locala, projects da vias, canalisaziuns, proceduras fetg complexas*). Il/la successur(a) duei buca vegnir tementaus/-ada da tut las incaricas, mobein duei haver il temps adequat per sevir en ella materia pretensiusa. Plinavon sa la persuna gia segidar cun liquidar pendenzas e luvrar vid novs projects e quei cul sustegn adequat dil menader infrastruttura Ervin.

Cusseglia Theres Burri Gadola:

Ei vegn buca mess en damonda la procedura da retscherca, mobein ch'il messadi descriva explicitamein il temps dad 1½ onn pil seluvrar en e quei ei definitivamein memia ditg. Cheutras ei ina surdada ordinaria periclitada, sche las personas lavuran memia ditg ensemen. Medemamein sa quei provocar discordia.

Cusseglia Roland Cajacob:

Ins sto denton era veser la schanza che sedat d'encurir ad uras in(a) successur(a). La persuna sa p.ex. accelerar projects che statten avon porta resp. prender suenter projects che statten pil mument anavos.

Decisiun:

Il cussegl refiera cun sis encunter siat vuschs e neginas abstenziuns la proposta da cusseglier Mario Flepp.

Cusseglier Edgar Durschei:

Daco s'augmentan ils cuosts tiel scolaesser taluisa? Igl ei enconuschent che persunas d'instrucziun van en pensiun e ch'il team dil scolaesser regiuvescha. Cheutras havessen era las contribuziuns socialas sco era la classa da paga da vegnir sbassadas.

Carischia: Onn per onn havein nus in alzament da pagas da 0.5% cheutras ei in alzament pigl onn 2023 da 2.5% exageraus.

Gerua Jris Lombris:

Igl augment ordinari dad 1% ei buc ina decisiun dalla suprastanza communal. Sco enconuschent termineschan Olinda ed Aluis Hosang lur pensum da lavur. Igl ei previu d'incaricar ina pedagoga curativa el pensum da 60-80%. Sabrina Capaul-Sgier terminescha siu pensum e Riccarda Bass surpren quell'incarica. Igl ei buca detg che la scola anfla tut las persunas d'instrucziun tschercadas. Plinavon basegna la scola populara in'ulteriura scolasta per la 5 e 6avla classa pil temps limitau da dus onns. Ils responsabels vulan porscher als varga 200 affons ina buna qualitat da formaziun e quei ha siu prezi. Nos affons ein nies futur.

Cussegliera Theres Burri Gadola:

Cto. 2190 - Direcziun ed administraziun da scola: Il pensum dil meinascola preveda in alzament da 60% sin 80%. Tgei incaricas supplementaras han menau tier quei alzament? Plinavon, savess buc enzatgi auter surprender las lavurs administrativas ed aschia descargar il meinascola?

Gerua Jris Lombris:

Igl ei da puntuar che buc il meinascola ha giavischau in alzament da paga, mobein il cussegl da scola ha decidiu quei. Il pensum supplementar succeda muort las pretensiuns sco temps da bloc e dallas structuradas dil di. Cumpareglian ins il pensum dil meinascola cun las ulteriuras scolas vischinas, ei tal il pli bass cun risguardar il diember da scolars che nossa scola populara ha. Plinavon eis ei impurtont da porscher al meinascola ina piazza attractiva. L'incarica dil meinascola vegn buca tschercada adumbatten. In surpli da lavur ei segirefranc d'attribuir all'introducziun dils affons dall'Ucraina (*organisaziun, planisaziun, secretariat*).

Cusseglier Roland Cajacob:

Cto. 2192.3130.00 - Transports da scola: Existan cheu contracts ligionts? Per tgei motivs han ins buc instradau avon ina migliur per reducir cuosts en quella sparta?

Gerua Jris Lombris:

Igl emprem transport dils scolars succedeva entras la viafier resp. cuagl auto da posta. Adattar igl urari da scola per ch'ils affons san ir sil tren han ins buca persequitau, cunquei ch'ins era dil meini ch'ei seigi memia riscau da tarmetter rodund 40 affons giu sin la staziun da Segnas. La collaboraziun actuala porta a nus flexibilitad. In respargn ch'ins ha saviu far, ei da desister sin la cumpra da bigliets dalla Viafier MGB.

Cussegliera Silvia Bucheli-Caduff:

Igl ei falliu da vuler optimar la situaziun finanziaria sin donn e cuost dalla segirtad dils affons.

President dil cussegl Adrian Deflorin:

Cto. 2510.3612.01 - Center formaziun Cadi: Frs. 15'000.-- per tgei?

President communal René Epp:

La Conferenza dils presidents communal dalla Cadi ha la finamira da mantener la formaziun q.v.d il gimnasi claustra en la Cadi, cheu a Mustér. Per saver perschuer il representants dalla Regiun Surselva han ins incaricau ina gruppa da lavur d'anflar ulteriuras purschidas e d'augmentar l'attractivitad pils scolars da serender en nossa regiun e buca dad ir per la formaziun engiuvians. En nossa regiun Cadi possedin nus da fetg buna infrastruttura nua ch'ins savess porscher cuors, scolaziuns internas da fatschentas e workshops. Pia nus essan en l'obligaziun da perschuer il representants dalla Regiun Surselva che la scolaziun claustrala resp. la formaziun en la Cadi ei attractiva e che la sedia Mustér ei giustificada. Las visiuns vegnan presentadas alla Regiun Surselva egl emprem

quartal. Silsunter eis ei previu d'orientar il cussegl da vischnaunca davart las ponderaziuns per mantener la formaziun en la Cadi.

Cussegliera Larissa Fry Schuster:

Per tgei motivs han ins buca risguardau ina summa per la sparta sanadad? Nus sesanflein en ina situaziun desolata en connex cun il provediment medicinal, cunzun il manco dil survetsch d'urgenza.

Per quei intent vegn proponiu da risguardar el preventiv ina summa da frs. 150'000.--.

Cussegliera Theres Burri Gadola:

Per la formaziun prevedan ins frs. 15'000.-- per elaborar in concept e per la sanadad buca? Igl ei impurtont da budgetar ina certa summa per la sparta sanadad. Cheutras han ins era la pusseivladad da surdar ad ina persuna dil fatg in'incarica d'elaborar in concept en caussa.

Cusseglier Edgar Durschei:

In eventual agid finanziar sa era vegnir d'engrau el mument ch'ins tschontscha d'ina pratica communabla. Cheutras eis ei da far ina proposta p.ex. frs. 50'000.-- per la prevenziun da sanadad. Sut tgei conto che la summa duei vegnir cudischada sa il canzlist decider.

Cusseglier Armin Berther:

La collaboraziun d'in survetsch d'urgenza ni provediment da sanadad en general sto succeder enteifer las vischnauncas dalla Cadi. Plinavon duei en emprema lingia il Spital regional Surselva vegnir risguardaus, pertgei la gronda part dils pazients che vegnan transportai dalla Rega setschantan el Spital cantunal a Cuera. Sut il motto – mirar da tener ils daners en nossa regiun.

President communal René Epp:

Il discuors en caussa vegnan menai, seigi quei davart la Sana Surselva, ils miedis ed il spital. Medemamein sefatschenta la Conferenza dils presidents comunals Cadi intensivamein dalla situaziun. Pil survetsch d'urgenza vegn visau al survetsch 144. Plinavon porscha in team da miedis sut doc.com (*130 miedi(a)s*) in survetsch telefonic per eruir il basegns medicinal.

Era sch'igl ei vegniu budgetau nuot, sa la suprastanza agir a moda speditiva e conceder ina contribuziun per la sligiazion che vegness presentada. Ei cumpeta al cussegl da preveder el preventiv ina summa.

Propostas

- 1. da cussegliera Larissa Fry Schuster: Preveder el preventiv frs. 150'000.-- per la sparta sanadad.*
- 2. da cusseglier Edgar Durschei: preveder el preventiv frs. 50'000.-- per la sparta da sanadad e per la cudischaziun correcta procura il canzlist.*

Mintga cusseglier(a) sa votar mo inagada per ina summa. Resultats per frs. 50'000.-- = nov vuschs persuenter e per frs. 150'000.-- = treis vuschs ed in'abstenziun.

Decisiun:

Il cussegl approbescha la proposta da preveder el preventiv ina summa da frs. 50'000.-- cun 9 vuschs.

Cusseglier Adrian Flepp:

Cto. 4330.3136.00 - Dentista da scola: Tgei giustifichescha la summa da frs. 60'000.--?

Geraua Jris Lombris:

La summa da frs. 60'000.-- consista buca mo dallas controllas da scola entras la dentista, mobein era dils tractaments dils dents dils affons. Ils quens retscheiva la vischnaunca (*cumpart vischnaunca frs. 250.--/onn ed affon*) e la contribuziun dils privats al survetsch dentari munta a frs. 50'000.-- (*cto. 4330.4260.00*).

Gerau Wendelin Jacomet:

Cto. 6150.3141.01 – Survetsch d'unviern: La via da Cavardiras naven dil matg 2023 classada sco via da vischnaunca. Cheutras han ins risguardau el preventiv ina summa da frs. 5'000.-- per la rumida da neiv naven digl atun entochen la fin digl onn 2023. Naven digl onn 2024 vegn quella summa a s'augmentar.

Cusseglier Giusep Lozza:

Cto. 6190.3144.00 - Manteniment e menaschi dils magasins: Ei quella summa previda pigl acquist da terren a Cuoz?

Gerau Clemens Berther:

Frs. 50'000.-- ein previ pigl acquist dil terren. Il menaschi communal ha la finamira da restar era el futur a Cuoz.

Cusseglier Edgar Durschei:

Cto. 7201.3120.00 - Provediment e dismessa: Tgei ei igl intent d'in augment da rodund frs. 44'000.-- enviars il preventiv 2022?

Gerau Paul Flurin Schmidt:

In motiv principal ei il surpli da cuosts per la produzioni d'energia, cunzun tier la serenera (*dapi la surbaghegiada Catrina*).

Cusseglier Giusep Lozza:

Cto. 7100.3149.00 - Manteniment dils hidrants: Vegnan quels cuosts buca surpri dalla Corporaziun d'aua Spina da Vin?

Gerau Paul Flurin Schmidt:

Tenor il regulativ avon maun surpren la Corporaziun d'aua Spina da Vin ina cumpart ed ina cumpart la vischnaunca. La vischnaunca ei cunzun responsabla da tener liber ils hidrants duront igl unviern.

Cusseglier Mario Flepp:

Cu savein nus quintar cun la stadera resp. la pressa en connex cun la dismessa dil rumien? Cto. 7301.3130.06 – Cumpostar: Tenor informaziuns duess la Regiun Surselva procurar per ina sligiazion regiunala? San ins gia dapli?

Cusseglier Armin Berther:

Co stat ei cun ils transports en general? Han ins observau l'opziun da transportar il cumpost sin las rodalias?

Gerau Paul Flurin Schmidt:

La pressa sco era la stadera vegnan en funcziun pils 01-04-2023. Ei basegna aunc entginas lavurs d'adattaziun. La Regiun Surselva surpren il cumpostar en atgna reschia e tschenta quen alla vischnaunca. Las taxas per las casadas vegnan alzadas ed ein en l'entira regiun tuttina. La dismessa dil cumpost succeda en containers ils quals vegnan piazzai a Raveras. Plinavon ei il transport sin rodalias buca pli favoreivels, cunquei ch'ins sto naven da Raveras entochen alla staziun sco era silsuenter naven dalla staziun Glion entochen tier la deponia a Rueun engaschar in camiun.

Cusseglier Adrian Flepp:

7301.3144.00 – Manteniment: Per tgei motivs vulan ins colurar muldas da rumien? Fuss ei buca pli prudent d'investar quels frs. 30'000.-- en in'otra sparta?

Ei vegn proponiu da strihar quella posiziun.

Gerau Paul Flurin Schmidt:

Colurar las muldas duei signalisar attractivitat. Igl intent ei da signalisar schubradad e sensibilisar la populaziun per ina dismessa estetica.

Proposta da cusseglier Adrian Flepp: *Ei vegn supplicau da strihar la summa da frs. 30'000.-- ord il conto 7301.3144.00 per contonscher aschia in quen ulivau en la sparta da rumien.*

Decisiun:

Il cussegl approbescha la proposta cun sis encunter tschun vuschs e duas abstenziuns.

Cusseglier Giusep Lozza:

Cto. 7420.3811.01 – SIS 2023 Val Clavaniev: Pertucca quei lavineras?

Gerau Clemens Berther:

SIS stat per la segirtad entras lavineras che vegnan subvenziunadas cun 78%.

Cusseglier Edgar Durschei:

Igl ei da preveder el preventiv ina summa per in eventual sustegn finanziel als cuosts d'energia per interpresas indigenas (*naven d'ina producziun da 100'000 kilowats*). Igl ei impurtont da saver evitar eventualas serradas ni sminuaziuns da producziun. L'indemnisaziun stuess vegnir reglada en in regulativ.

Proposta da preveder el preventiv 2023 ina summa da frs. 100'000.-- per in sustegn direct al commerci indigen.

Duront il decuors dalla sera retila cusseglier Edgar Durschei quella proposta.

Cusseglier Roland Cajacob:

Reglar in tal sustegn a moda gesta ei strusch pusseivels. Co vesa ei ora cun in agid a cuorta vesta per interpresas ch'ei en pitgiras, muort ils cuosts d'energia?

Cusseglier Adrian Flepp:

Ei füss da beneventar sche la vischnaunca sa dar in emprést cun cundiziuns generalas, nua ch'ìls pertuccai han la pusseivladad da pagar anavos igl emprést enteifer 2-3 onns.

President communal René Epp:

Quella tematica vegn tractandada en la sessiun dil Cussegl grond dil december. Ei vegn applicau da spitgar giu la decisiun e direcziun cantunala en quei fatg.

President dil cussegl Adrian Deflorin:

Cto. 9300.4621.01 – Contribuziun dall'ulivaziun da resursas e cto. 9610.4451.01 – Dividenda Ovras Russein: Omisduas posiziuns prevedan dameins entradas. Gest tier l'Ovra da Russein ei il sbassament buca capeivels, gest a vesta dils aults prezis d'energia.

Canzlist Andri Hendry:

Per la reducziun da frs. 41'000.-- tier las contribuziuns dall'ulivaziun da resursas dat ei dus motivs, numnadamein: nus havein in augment tier la taglia sin schischom. Il cantun calculescha buca cun la taglia sin schischom budgetada. Els procuran tier igl uffeci da schazetgs pils schazetgs e fan l'atgna calculaziun. Grazia alla gronda activitad sil sector da baghegiar havein nus ina pli aulta valeta ch'effectuescha in augment da calculaziun da frs. 75'000.--. Plinavon ei il diember da habitonts sereducius. Quella cefra vegn buca calculada tenor nossa controlla da habitonts, mobein ei vegn integrau ella calculaziun era ils proprietaris da secundas habitaziuns.

Ovra Russein: Ei vegn calculau cul preventiv dall'ovra sezza. La vischnaunca ha cheu negin'influenza. Ils motivs per la reducziun dalla dividenda ein buc enconuschents. Igl augment ord l'energia sesanfla aunc buc en cassa communal. Igl onn vargau han ins risguardau ils prezis da vendita cun la media dils kWh ch'ei vegni vendi. Uonn vegnin nus muort la schetga stad buc a contonscher las summas budgetadas 2022. Pigl onn 2023 ei perquei vegniu reduciu la producziun d'energia per 15%.

Las entradas da taglia 2022 ein buc aunc enconuschentas. La facturaziun provisorie cul pei da taglia da 110% succeda pér la fin schaner 2023 il resultat final ei enconuschents pér la fin 2023. In ulteriur sbassament dil pei da taglia füss pulit ughegiu sin fundament dallas cefras variablas. La taglia el preventiv 2023 sebase sin recumandaziuns dall'uniun dils uffecis da taglia sur igl entir cantun.

President communal René Epp:

La vischnaunca retila dalla KVR energia da participaziun e da concessiun. Quell'energia savein nus vender activamein pil prezi che vegn definius da nus. Tier l'Ovra Russein havein nus la dividenda. Eifer l'Ovra Russein vegn ei scret giu dapli, cheutras resulta in pli pign gudogn resp. ina pli pintga dividenda.

Cusseglier Giusep Lozza:

Cto. 9630.4430.01 – Tscheins TCS Fontanivas: Eis ei vegniu fatg in niev contract cul TCS damai ch'els pagan pli pauc ni dat ei auters motivs che meinan tier quei resultat?

Canzlist Andri Hendry:

Il tscheins fundament dil TCS munta a frs. 22'000.--. El quen 2021 havein nus giu entradas da frs. 44'000.--. Il TCS ha giu duas fetg bunas stads cun grondas frequenzas e buns quens annuals. El preventiv vegn risguardau la summa ch'ei garantida tenor il contract pil dretg da baghegiar, pia il tscheins fundamental. Ulteriuras entradas sebasan mintgamai sin la sviulta dil campadi.

Cusseglier Giusep Lozza:

La nova lescha dils pumpiers va en vigur igl onn 2023. Ei vegn giavischau ch'il gerau informeschi davart il scriver ch'ils presents han retschert per saver protocollar.

Gerau Paul Flurin Schmidt:

Las revisiuns dalla lescha sco era dils statuts dils pumpiers vegnan tractadas en l'empreda seduta dil cussegl da vischnaunca 2023. La tematica principala dalla fatschenta ei la nova clav da repartiziun. Las suprastanzas communalas da Mustér, Tujetsch e Medel/Lucmagn san ir d'accord cun la nova clav da repartiziun. L'approbaziun dils statuts sto succeder en globo q.v.d las treis vischnauncas ston retscheiver glich verda dils cussegls ni dalla radunanza communal. Ei in resultat negativs entscheiva l'entira lavur danovamein. L'elaboraziun ei complexa e basegna dabia temps, cun quei che la suprastanza dils pumpiers propona in sboz p.m. dallas suprastanzas communalas, lezzas amplificheschan il necessari e silsuenter sto il sboz vegnir sancziunaus dalla GVG e lezza sto dar glich verda per saver cuntinuar.

Per Mustér munta la midada dalla clav da repartiziun resp. la procentuala 52.9% dils cuosts enviars igl actual da 54.57% q.v.d ina reducziun dad 1.7% dalla cumpart dils cuosts dils pumpiers. Quella procentuala vala medemamein per las investiziuns.

Ei suonda la tractandaziun dil quen d'investiziun.

Cusseglier Mario Flepp:

Cto. 3420.5030.00 - Projects center dil vitg.

Far pli attractiv il vitg cun zonas da sentupada:

- Pigl onn 2022 ei gia vegniu investau frs. 80'000.-- en quei project.
- Pigl onn 2023 ei previu d'investar ulteriurs frs. 100'000.--.

In eventual sviament dil traffic ei buc aunc clars (*termin da realisaziun*). Eis ei buca pli impurtont en emprema lingia da sclarir cun il cantun, schebein e sin cura ch'il sviament dil traffic sa vegnir realisau, avon che investir ina massa daners el project cun la resca ch'el sa il davos buca vegnir realisau sco giavischau.

Cun quei ch'il sviament ei buca tema da questa sera, vegn ei era buca giavischau informaziuns detagliadas en quella fatschenta. La constataziun ei buc in signal ch'ins ei encunter il project center dil vitg, mobein vul puntuar ch'igl ei impurtont da saver en tgei direcziun ch'il project da sviament va, avon che d'investar alla gronda.

Ina dallas finamiras ei ch'il traffic duei prender risguard dils pedunzs e quei ei pil mument buca realisabel. Ulteriuras mesiras ein claras e bunas. Impurtont ei ch'il concept sco tal va la finfinala si. Gest era arisguard il concept da parcadis (*cu e co?*). In sviament dil vitg vegn a cuzzar 20-30 onns.

President communal René Epp:

L'investiziun da frs. 100'000.-- ha da far nuot cun il sviament. In onn ditg han ins elaborau en gruppas, cumissiun ed en collaboraziun cun Metron AG las pusseivladads d'augmentar l'attractivitat dil vitg. Ils resultats dalla lavur ein vegni presentai alla populaziun. Uss eisi la finamira da concretisar tschun mesiras, numnadamein: igl areal Cons en cumbinaziun cun la Via Cons, igl areal casa communal resp. il baghetg, Nani Bazar e quei independentamein d'in sviament. Concepts e mesiras vegnan presentai en las sedutas dil cussegl 2023.

Las investiziuns ch'occuoran uss ein en emprema lingia pil projectar pass per pass e per analizar il concept sco tal pil futur.

Cusseglier Edgar Durschei:

Igl ei da puntuar che la suprastanza sto onn per onn vegnir cun la damonda da remessas per quei project (*negin automatissem*). Ils pass politics ein da risguardar.

Cussegliera Silvia Bucheli-Caduff:

Cto. 6150.5030.09 - Surpassadi staziun MGB Segnas. Per tgei motivs han ins allontanau la summa ord il preventiv 2023?

Gerau Wendelin Jacomet

La suprastanza ha pil mument negins plans concrets dalla MGB. Cheutras han ins strihau la summa previda ord il preventiv 2023. Las discussiuns cun la MGB ein buc aunc terminadas. 2024 vegn la situaziun valetada da niev.

Cussegliera Theres Burri Gadola:

Cto. 7201.5042.05 – Serenera Raveras, fotovoltaica: In signal positiv da risguardar ina summa per la fotovoltaica.

Cussegliaer Adrian Deflorin:

Ein aunc ulteriurs projects da fotovoltaica previ?

Gerau Paul Flurin Schmidt:

Ils cuosts annualas dalla serenera ein s'augmentai. L'investiziun effectuescha en paucs onns resultats positivs. Ins ha schau analizar il potenzial da tut ils baghetgs communalas entras l'interpresa BeerBigliel. Igl ei previu da planisar pass per pass e realisar a temps las sanaziuns cun risguardar la fotovoltaica.

Cussegliaer Edgar Durschei:

En connex cun l'energia fotovoltaica vegn il Center Fontauna a saver producir ina gronda part atgna energia. La confederaziun ha sligiau il cunfin da vischinonza cul producent, cheutras san ins vender l'energia sur cunfin ora. Dat ei la pussevliadad ch'ils menaschis communalas san retrer l'energia dil Center Fontauna e sut las medemas cundiziuns?

Gerau Clemens Berther:

Il sistem fotovoltaic dil Center Fontauna vegn realisau dalla Repower. Las contractivas occuoran el mument. Cunquei ch'il Center Fontauna resp. la vischnaunca ei buc en possess digl implont, ei quei agir buca pussevils. La vischnaunca stuess allura trer in'atgna reit.

Cussegliaer Armin Berther:

Cto. 7790.5040.02 - Tualettas publicas Segnas: Co ei il stan? Ei la risposta da Nordic Segnas veramein aschi decisiva pil project.

Gerau Wendelin Jacomet:

Igl ei buc igl intent da realisar nuot. La risposta da Nordic Segnas ei denton arrivada avon cuort. Plinavon ha il vischinadi da Segnas piazzau in giavisch en caussa sco era la sligiazion d'ina tualetta per la senda da viandar ein en discussiun. Pil mument san ins far diever leu dalla tualetta dall'ustria. In'eventuala sanaziun dalla casa da scola Segnas stat medemamein en discussiun e buca mo las tualettas. Las sligiazions succedan a temps, denton buc il proxim onn.

Neginas damondas tier la controlla da credits e survesta finanziaria. Ei succeda il plaid final.

Cussegliera Theres Burri Gadola:

En connex cul quen da gudogn e sperdita. Cunquei che nus essan ina vischnaunca turistica ha la suprastanza tenor messadi decidiu da preparar il glatsch per la sesiun 2022/2023. Personalmein ha la suprastanza munchentau da differenziar l'impurtonza per nos hosps. La gronda part da nos hosps vegnan ad Andermatt, Sedrun e Mustér per ir cun skis. In dils motivs che marca l'impurtonza da segirar che las pendicularas san era schar ir ils indrezs a vesta dalla situaziun d'energia. Ir cun patinas san ils hosps far tier els en la Bassa ni tier nus a Trun e Sedrun. Ins havess spitgau dalla suprastanza ina decisiun curaschusa en vesta da buca sfarlatar energia e cheutras da desister dalla purschida glatsch.

Gerau Clemens Berther:

La cumissiun Center Fontauna ha decidiu da mantener il glatsch. Nus essan ina vischnaunca turistica ed havein l'obligaziun da tener nies tschep da hosps e da carmelar ulteriurs. La produzioniun da glatsch succeda el mument che las temperaturas lubeschan ei (*fin november entochen fevrer - gest tenor aura*). La crisa d'energia sco ei vegn proclamau vegn entuorn il mars/avrel 2023. Ins sto esser pertscharts ch'il hosp va leu en vacanzas nua ch'ei vegn purschiu enzatgei e buca tenor: *"Super, quels fan enzatgei per spargnar energia!"*. Mo per clamar en memoria. Duront il temps da corona ha la gronda part fatg gronda pressiun sin la Regenza e nies cussegliar guvernativ Marcus Caduff ha cumbattiu vehementamein per l'avertura dallas ustrias els territoris da skis. Quella gada savein nus buca clamar il cantun per ina agid finanziel pil manco da hosps.

Cussegliera Larissa Fry Schuster:

En nies messadi stat scret denter auter: "*L'energia ei scarta. Lein buca sfarlatar ella. La vischnaunca vegn denton a sestentar da spargnar energia cun reducir l'illuminaziun publica ed optimar il consum d'energia els baghetgs publics*". Vul la suprastanza mo cuntentar cun quels bials plaids. Pertgei ins sa buca cumparegliar la produczion d'energia pil glatsch cun il diever d'energia per l'illuminaziun en vischnaunca. Il glatsch drova 150'000 kWh duront ils treis meins e l'illuminaziun da Nadal gest 3'000 kWh per onn!

Gerau Clemens Berther:

Igl ei buca pusseivel da miserar mo il diever d'energia pil glatsch. Il center ha mo in dumbrader. Quella cefra ei ina supposiziun. Il cussegl sto esser pertscharts, sch'el giavischa oz da porscher negin glatsch, vala quei allura per dus onns (*sesiun d'unviern 2022/23 e 2023/24*).

Proposta da cussegliera Larissa Fry Schuster: *Igl ei da desister sin la purschida da glatsch la sesiun d'unviern 2022/23 e d'encurir purschidas alternativas.*

Decisiun:

Il cussegl refiera la proposta cun nov encunter treis vuschs ed ina abstenziun.

Cusseglie Edgar Durschei:

Sco ins sa constatar creschan las entradas da taglia onn per onn e cheutras eis ei da ponderar da reducir il pei da taglia da 110% sin 99%. Cun quei agir segidein nus en quei temps da crisa cun tuts e buca mo cun singuls.

Sin fundament dallas discussiuns occurridas questa sera, demuossi che la vischnaunca ha aunc adina damemia daners. Seigi quei per baghegiar ora onn per onn igl aparat administrativ, cun alzaments da pagas, creaziuns da posts e projects sur onns alla liunga. Tut quei sin donn e cuost dils paga taglia.

Cheutras supplichescha il cusseglie da votar davart la proposta dil sbassament dil pei da taglia.

Cussegliera Theres Burri Gadola:

A vesta dallas investiziuns che stattan avon porta eis ei buca prudent da sbassar aunc inagada il pei da taglia. Nus stuein saver finanziar quellas investiziuns, las qualas vegnan era ad haver in effect sils proxims quens. Plinavon havein nus aunc dabia plazzals che basegnan sustegn finanziar, seigi quei en las spartas da sanadad, commerci e traffic public. Sin entradas extraordinarias sco uonn havein nus negin'influenza. Uonn ha la vischnaunca saviu profitar, mo con ditg cuoza quei trend positiv?

Cusseglie Armin Berther:

In ulteriur sbassament dil pei da taglia effectuescha l'attractivada da nossa vischnaunca. La fiera d'immobillas crescha ad in crescer. Ei succeda ina midada da maun suenter l'otra. Nus stuein restar interessants per carmelar dapli habitonts en vischnaunca.

Cusseglie Mario Flepp:

Cunquei che nus havein aunc buc ils resultats davart igl effect digl emprem sbassament da taglia eis ei pli prudent da spustar quella tematica sin pli tard.

La supplica che vegn exprimida sedrezza alla tematica dil personal communal. En in'interpresa privata sa l'efficienza dil personal vegnir mesirada, quei fatg ei tiel personal communal pli grevs da giudicar. Lavurs dublas ein d'evitar (*Doppelspurigkeit*) cunzun leu nua ch'ei dat negin instrument da mesiraziun da resultats. Quella problematica savess vegnir evitada cun definir clar e bein ils pensums dils collaboraturs en l'administraziun (*Stellenbeschreibung und Schnittstellen*).

Cusseglie Giuseppe Lozza:

Cun in sbassament da taglia desistin nus d'ulteriurs frs. 400'000.--. A vesta dalla votaziun per l'avertura digl uaul Run sco era dils ulteriurs fatgs che occuoran en vischnaunca, fuss in sbassament da taglia oz in falliu signal. Per saver decider davart in ulteriur sbassament da taglia, basegna ei a temps in'analisa en caussa (*p.ex. 2024*).

Cussegliera Silvia Bucheli-Caduff:

Igl ei buca prudent da sbassar oz il pei da taglia, cunquei che las cefras concretas digl effect dil sbassament dil pei da taglia sin 110% ein buc aunc enconuschentas. L'attractivada d'in vitg fa buca mo la procentuala dil pei da taglia ora, mobein era la cultura

che vegn vivida en nossa vischnaunca, l'infrastructura che vegn purschida, la formaziun sco era ulteriurs facturs ein impurtants criteris per prender domicil en vischnaunca.

Cusseglier Roland Cajacob:

Ils votums dils cussegliers Armin ed Edgar ein giustificai. Els proxims tschun/diesch onns duei quei esser la finamira da vegnir cun il pei da taglia sut 100%. Igl ei buc igl endretg mument per in sbassament da taglia. La resca ei memia gronda en vesta da tut las decisiuns ch'ei vegnidas pridas oz.

President communal René Epp:

Nus astgein buca schar tschurventar dallas entradas supplementaras dad 1.4 milliuns francs pigl onn 2022 (*cash-flow dad 1.9 milliuns francs*). Las consequenzas dil sbassament dil pei da taglia sin 110% ein buc aunc visiblas. Ina sauna reserva dalla liquiditad ei necessaria per saver purtar tuttas investiziuns previdas e nunprevidas (*traffich public, formaziun, sanadad, serenera, center dil vitg, indrezs/implonts solars pli gronds*). In'ulteriura reducziun dil pei da taglia dad 11% muntass sils proxims quens mancos da frs. 800'-900'000.--. Cun cash-flows da frs. 400'-500'000.-- vegnin nus buca da purtar nies buordi. Quei savein nus oz buca selubir cun tut quei che spetga nus. Prender ina decisiun per in sbassament da taglia senza che la suprastanza ha la pussevltadad d'analisar la situaziun ei pulit ughegiada.

La suprastanza ha avon cuort saviu sbassar il pei da taglia sin 110% grazia al budgetar realistic. Il preventiv basegna lavur minuziusa da mintga consuprastont. La suprastanza ei pertscharta da sia responsablidad.

Tut ils emploiai prestan lavur exemplarica. Las portas ein per in e scadin aviartas per vegnir e perschuer dalla lavur che vegn prestada.

Proposta da cusseglier Edgar Durschei: *Igl ei da sbassar il pei da taglia da 110% sin 99%.*

Decisiun:

Il cussegl refiera la proposta cun diesch encunter treis vuschs.

Decisiun:

Sin fundament dallas ponderaziuns menziunadas approbescha il cussegl da vischnaunca cun 12 gie, 1 na e neginas abstenziuns

- 1. il preventiv 2023 cun suttametter quel al referendum facultativ conform agl art. 21, lit.a dalla constituziun communal;***
- 2. il pei da taglia sin las entradas e la facultad sin 110% dalla taglia cantunala ed il pei da taglia sin schischom ad 1,7‰ (sco tochen dacheu).***

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

3. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

President communal René Epp prelegia la risposta en connex cun la damonda davart las antennas 5G.

Telefonia 5G - stan dalla procedura

Actualmeins cuoran duas proceduras da baghegiar, numnadamein:

- 2021-1007.000 da Sunrise Communications AG, a Salaplauna
- 2021-1076.000 da Swisscom AG, a Runfoppa

2021-1007.000, Salaplauna

- Publicaziun ed exposiziun: 26 da fevrer 2021
- Entrau protestas enteifer il termin fixau: 4 protestas singulas
1 protesta da cuminonza cun 280 consignonts

2021-1076.000, Runfoppa

- Publicaziun ed exposiziun: 12 da november 2021
- Entrau protestas enteifer il termin fixau: 1 protesta singula
1 protesta da cuminonza cun 61 consignonts

Omis dus objects sesanflan ordeifer la zona da baghegiar sin stabiliments existents. A Salaplauna sin in mast da tensiun aulta ed a Runfoppa sin in mast dalla Swisscom.

La suprastanza communal ha priu fetg serius quellas protestas ed era examinau las differentas pusseivladads giuridicas, resp. pusseivladads legalas per saver renviar las damondas da baghegiar. La situaziun da dretg plaيدا en favur dils petents la Sunrise e la Swisscom, essend che las duas interpresas han eligiu loghens ordeifer la zona da baghegiar e sin infrastructures existents. Differentas decisiuns dil Tribunal federal han en tals cass dau dretg allas interpresas e snegau conclus negativs dallas autoritads da baghegiar.

Tuttina ha la vischnaunca sclariu sezza la damonda da dretg avon che suttametters ina proposta all'istanza da baghegiar cantunala essend ch'ei setracta en omis dus cass da proceduras ordeifer la zona da baghegiar. El rom dallas examinaziuns entras la vischnaunca ha igl uffeci per la natira ed igl ambient examinau ils projects ord vosta tecnica e dall'irradiaziun a basa dall'ordinaziun federala davart la protecziun d'irradiaziuns (Verordnung über den Schutz vor nichtionisierender Strahlung).

Quei rapport ei vegnius suttamess als recurrents per investa e per posiziun. Il rapport digl ANU vegn tier la conclusiun che las pretensiuns legalas seigien ademplidas. Consequentamein ha la vischnaunca suenter las differentas examinaziuns empalau vinavon la documentaziun agl ARE cun la proposta da conceder la lubientscha da baghegiar. Quei ei succediu el cass da Salaplauna ils 24 d'uost 2022. Il medem di ein ils recurrents resp. ils representants vegni informai a scret davart dalla procedura. Ils 30 d'uost 2022 ha la suprastanza communal concernent l'antenna a Runfoppa suttamess agl ARE la medema proposta sco el cass da Salaplauna.

Enconuschentamein han ils mieds da massa rapportau questa stad davart in'antenna el cantun Fribourg en connex cun in magistrat. Sin fundament da quellas informaziuns els mieds da massa ha in recurrent el cass da Runfoppa fatg menziun da quella situaziun. La vischnaunca ha suttamess quella corrispondenza al departament federal per posiziun. Il departament ha renviu ina posiziun, aschia ch'igl ei buca enconuschent co la Confederaziun havess agiu en in semegliant cass. Igl ei capeivel che talas comunicaziuns ella pressa evocheschon malcapientschas e discussiuns ella populaziun. In tal agir davart il departament corrispondent ei buca capeivels per la suprastanza communal.

Las duas damondas da baghegiar sesanflan actualmein a Cuera tiel cantun. A vesta dalla cumplexitad giuridica dallas fatschentas po quei aunc cuzzar in mument.

*Ulteriurs pass da nossa vart: **Lescha da baghegiar***

La revisiun dalla lescha da baghegiar sesanfla actualmein en preexaminaziun tier igl uffeci pil svilup dil territori. La cumissiun da planisaziun en entelgientscha cun la suprastonza communal proponan da crear in niev art. 78a cun la pusseivladad da saver intervegnir el rom dil dretg surordinau che restrenscha fetg las pusseivladads dalla vischnaunca.

Cumpletond tier il dretg surordinau savess la vischnaunca applicar in sistem da cascada concernent ils loghens nua ch'antennas moviblas san vegnir installadas, resp. che la vischnaunca savess silmeins pretender examinaziuns detagliadas che dattan sclariment davart motivs che pretendan ni impedeschan in liug.

Il sistem da cascada prevedess suandontas prioritads:

1. Loghens ordeifer zona da baghegiar, ils quals che san en applicaziun dil dretg federal vegnir lubir.
2. Far diever comunablamein da stabiliments existents.
3. Novs loghens enteifer la zona da mistregn ni da magasinar.
4. Novs loghens en ulteriuras zonas da baghegiar.

Quei vul dir che la vischnaunca sa pretender ch'ei vegni examinau loghens ordeifer la zona baghegiar – sco els cass da Salaplauna e Runfoppa – e silsunter ch'ei vegni fatg diever comunablamein da loghens existents e pér lu loghens novs enteifer las differentas zonas da baghegiar. Plinavon sa vegnir pretendiu examinaziuns detagliadas davart l'irradiaziun.

Facit:

1. Ademplescha in project las pretensiuns legalas, eisi grev per la vischnaunca da renviar ina lubientscha da baghegiar.
2. La vischnaunca ha deplorablamein negina pusseivladad d'intervegnir encunter antennas che vegnan postadas sin stabiliments existents ordeifer la zona da baghegiar essend ch'il dretg surordinau schanegia quels objects.
3. La vischnaunca sa el futur denton pretender dils uffecis corrispundents in giudicament, schebein las mesiraziuns dall'irradiaziun ein succedidas e schebein las pretensiuns dalla lescha vegnan observadas.
4. Els cass da Salaplauna e Runfoppa ei la procedura actualmein pendenta tier igl uffeci cantunal. Ils recurrents vegnan en fuorma d'ina disposiziun informai davart la decisiun. Cuntenta la decisiun buca, han els la pusseivladad da recuorer tier la Dertgira administrativa.

Sco proxim pass vegn il cussegl da vischnaunca el rom dalla planisaziun locala a saver sefatschentar da rudien cun la lescha da baghegiar e consequentamein far ina discussiun publica davart il niev artechel 78a che pertucca la problematica da stabiliments da 5G.

Communicaziuns

President dil cussegl Adrian Deflorin:

Il cussegl da vischnaunca ha anflau pigl onn d'uffeci 2023 in vicepresidente en la persuna da cusseglier Ignaz Venzin.

L'elecziun da Helga Probst-Linder sco presidenta dil cussegl ed dad Ignaz Venzin sco vicepresidente dil cussegl da vischnaunca pigl onn d'uffeci 2023, succeda a caschun dalla proxima seduta dil cussegl da vischnaunca.

- Ils 19 da november 2022 - fiera da Nadal, naven dallas 11⁰⁰ – 19⁰⁰.
- Ils 22 da november 2022 - radunonza generala extraordinaria dalla Corporaziun d'aua Spina da Vin.
- Ils 25 da november 2022 - sera da referat e discussiun cun Arnold Spescha davart siu cudisch "Weltgeschichte auf der Dorfbühne", center Aua Viva.
- Ils 27 da november 2022 - votaziuns cantunalas e communalas.
- Ils 3 da december 2022 - Sontgaclau.

Il proxim cussegl ha liug venderdis ils 9 da december 2022, allas 18⁰⁰, silsunter suonda la tscheina communabla.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Disentis/Mustér, ils 18 da november 2022